

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Giltig från: 2025-02-14

Innehållsansvar: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Giltig till: 2027-02-13

Granskad av: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Godkänd av: Henrik Hermansson, (henhe), Administrativ chef

6.1 Miljöutredning

Innehållsförteckning

Inledning	1
Syfte	2
Omfattning	2
Genomförande.....	2
Om SÄS	3
SÄS miljö- och hållbarhetsarbete	4
Miljöaspekter	4
SÄS mest betydande miljöaspekter	5
Intressentanalys.....	9
Risker och möjligheter	11
Dokumentinformation.....	13

Inledning

Västra Götalandsregionens Miljömål 2030 säger att alla förvaltningar och bolag ska ha ett miljöledningssystem och de med stor miljöpåverkan eller komplexitet ska vara ISO-certifierade senast 2025. SÄS är sedan juni 2024 certifierade enligt ISO 14001:2015 och var det första sjukhuset i VGR att få certifikatet på plats.

SÄS har haft ett miljöledningssystem sedan 2012 och det byggdes då upp enligt den då gällande standarden ISO 14001:2004. Sedan dess har standarden reviderats och en översyn av ledningssystemet gjordes för att stämma överens med de uppdaterade eller nya kraven i standarden ISO 14001:2015. Bland annat ställer standarden krav på att livscykelperspektivet ska tas i beaktning, att risker och möjligheter ska analyseras vid upprättande och förvaltande av ledningssystemet samt att ledningens strategiska miljöarbete är viktigt.

Miljöutredningen är en nulägesanalys av sambanden mellan SÄS aktiviteter och miljöpåverkan. Den ligger till grund för de prioriteringar, mål och handlingsplaner som behöver göras för att minska den negativa miljöpåverkan.

Syfte

Syftet med miljöutredningen är att kartlägga SÄS miljöpåverkan. Sjukhusets miljöaspekter listas och bedöms utifrån vilken aspekt som har störst miljöpåverkan. Det ligger till grund för att avgöra vilka aspekter som är betydande och avgörande för att minska den negativa miljöpåverkan som SÄS har.

Omfattning

Utredningen omfattar all verksamhet som drivs inom SÄS förvaltning. Verksamheter finns främst på sjukhuset i Borås och sjukhuset i Skene. Det finns även verksamheter på Alingsås lasarett, ambulansstationerna, i Ulricehamn och Lerum. Utredningen omfattar hela sjukhusledningens arbete, alla nio verksamhetsområdets aktiviteter, tjänster och arbetssätt, stabsfunktionerna samt sjukhusstyrelsens politiker och arbete.

Miljöpåverkan som uppkommer från verksamheter som inte tillhör SÄS men som verkar på sjukhustomten avgränsas från att omfattas av denna utredning.

Genomförande

Hållbarhetsenheten har ansvarat för att genomföra alla delar i miljöutredningen. Hållbarhetsenheten har samverkat i ett regionalt nätverk för miljöledning för att få kunskap och verktyg att genomföra alla moment. För att göra kartläggningen så bra som möjligt har även olika funktioner på SÄS involverats.

SÄS miljöaspekterna har listats och kategoriserats och därefter har en poängsättning mellan 1 och 3 gjorts utefter 1) miljöpåverkan, 2) miljörisk, 3) omfattning och 4) möjlighet att påverka. Poängen har summerats ihop och gett en summa där lägsta siffran är 5 och högst 12. De aspekter som fått summa mellan 9 och 12 är de som har en betydande miljöpåverkan och som är prioriterade i miljöarbetet. Miljöaspekterna har bedömt utifrån om de har en direkt eller indirekt (miljöpåverkan sker hos tredje part) miljöpåverkan. Miljöaspekterna kan ha både en negativ och en positiv påverkan på miljön.

Miljöutredningen inkluderar även en intressentanalys, vilket innebär att de personer och organisationer som är berörda av SÄS miljöarbete är listade och analyserade.

Styrkor, svagheter, möjligheter och hot med miljöledningssystemarbetet har kartlagts med hjälp av en SWOT-analys. Identifierade risker ska hanteras i riktlinjer och rutiner och vid avsaknad av styrande dokument ska nya riktlinjer och rutiner upprättas. Vid framtagande och upprättande av SÄS hållbarhetsmål så ska även intressenters krav och förväntningar och risker och möjligheter beaktas.

Varje år uppdaterar hållbarhetsenheten kommunikationsplanen för miljöarbetet. Kommunikationen som bedrivs är ett sätt att möta de förväntningar och krav som de olika intressenterna har. SÄS värnar om en god dialog med tillsynsmyndigheterna och en god uppföljning av miljöarbetet för att svara upp på politikerns fattade beslut. Dialog förs inom sjukhusledningen och med de olika verksamhetsområdenas ledningsgrupper och med miljöombuden. Samverkansmöten hålls med jämna mellanrum med övriga förvaltningar på sjukhustomten för att lösa ut gemensamma frågor och arbetsuppgifter.

Om SÄS

Södra Älvsborgs Sjukhus är ett komplett akutsjukhus med över 322 vårdplatser och knappt 4000 anställda, cirka 3300 av dessa är tillsvidareanställda. Upptagningsområdet är Sjuhäradskommunerna samt Vårgårda, Alingsås och Lerum med cirka 300 000 invånare. Sjukhuset har verksamhet dygnet runt och är ett specialistsjukhus som erbjuder sjukvård som kräver specialistkompetens både inom öppen och sluten vård. SÄS är ett hälsofrämjande sjukhus som sprider kunskap och verktyg för att fördröja och i bästa fall förhindra ett nytt behov av specialistvård. SÄS är även ett utbildningssjukhus.

Västra Götalandsregionens förvaltning Fastighet, stöd och service (FSS) och Försörjningsförvaltningen (FF) ansvarar för fastighetsförvaltning, drift och underhåll av lokaler, servicetjänster så som lokalvård och vårdnära servicetjänster, logistik och försörjning av varor och tjänster. Intern logistik ansvarar exempelvis för avfallshanteringen på miljöstationen. Västfastigheter som är en del av drift och underhållsorganisationen ansvarar för köldmedia, transport av avfall och farligt avfall.

Förvaltningen Fastighet, stöd och service och Försörjningsförvaltningen har egna miljöledningssystem och under år 2025 ska certifieras enligt ISO 14001.

Vid SÄS finns alltid en tjänsteman i beredskap (TiB) i tjänst för att hantera uppkomna oväntade händelser eller olyckor. Det finns även en krisberedskapsorganisation och en beredskapssamordnare i staben. Funktionen tjänsteman i beredskap (TiB) finns även på förvaltningarna FSS och FF för att hantera akuta

ärenden. Dessa samverkar när oväntade händelser som berör flera förvaltningar inträffar.

Lokalisering

SÄS finns på fastigheten Samariten 4 som är belägen i centralorten Borås stad. Sjukhusområdet gränsar till flera bostadsområden och avståndet till närmaste bostad är cirka 50 m. Enligt stadsplanebestämmelserna från 1976 är det aktuella området avsatt för allmänt ändamål. Allt vatten och avlopp transporteras genom kommunens ledningsnät. Vattenrecipient är kommunens reningsverk och senare Viskan.

SÄS miljö- och hållbarhetsarbete

I mars 2022 beslutade SÄS att hållbar utveckling med alla dess tre dimensioner – ekonomisk, ekologisk och social – ska vara ett perspektiv i sjukhusets ledningsarbete och ska därför komma in i alla ledningsstrukturer. Miljöenheten blev hållbarhetsenheten och fick då ett utökat uppdrag att även samordna och driva arbetet med social hållbarhet. För miljöarbetet är det Miljöbalkens lagkrav samt Västra Götalandsregionens Miljömål 2030 är styrande i miljöarbetet.

Sjukhusdirektören är högste ansvarige tjänsteperson för miljöarbetet. Miljöansvaret är delegerat till Hållbarhetsstrategen, och hållbarhetsenheten finns på SÄS som en resurs för att bedriva ett effektivt och strukturerat hållbarhetsarbete. På samtliga enheter på sjukhuset finns det miljö- och kemikalieombud.

Södra Älvsborgs Sjukhus i Borås är klassad som miljöfarlig verksamhet och innehåller ett föreläggande om skyddsåtgärder. Övriga tillsynsobjekt på SÄS är ambulansstationen i Borås (fordonstvätt), Skene sjukhus (fordonstvätt) samt rehabbadet i Borås.

Miljöaspekter

En miljöaspekt är en aktivitet, produkt eller tjänst i SÄS verksamhet som ger eller kan ge upphov till positiv eller negativ miljöpåverkan. Miljöaspekterna kan vara direkta eller indirekta, där en direkt är en sådan som uppkommer som ett direkt resultat av SÄS verksamhet och aktiviteter, till exempel avfallsgenerering. En indirekt miljöaspekt är en sådan som innebär att miljöpåverkan uppkommer till följd av en handling, exempelvis hållbarhetsutbildning, forskning och beslutsfattande på övergripande nivå.

SÄS mest betydande miljöaspekter

1. Ledarskap och beslutsfattande på övergripande nivå (12 poäng)
2. Kunskap och kommunikation (12 poäng)
3. Förbrukningsmaterial plast (11 poäng)
4. Läkemedel (10 poäng)
5. Hantering av kemikalier (9 poäng)
6. Ambulanstransporter på väg (9 poäng)
7. Transporter arbetspendling (9 poäng)
8. Materialanvändning textil (9 poäng)
9. Matsvinn patientmåltider (9 poäng)
10. Användning av lustgaser och anestesi-gaser (9 poäng)
11. Användning av IT och medicinteknisk utrustning (9 poäng)

Ledarskap och beslutsfattande på övergripande nivå (12 poäng)

Ett gott och modigt ledarskap inom miljö- och hållbarhetsområdet är av yttersta vikt för att den negativa miljöpåverkan ska omvandlas och bli positiv. Ett sjukhus har en stor miljöpåverkan och därför behövs beslut fattas för att ge förutsättningar för exempelvis kompetensutveckling, teknisk utveckling och utveckling av arbetsmetoder. Riskerna kopplade till miljöaspekten är okunskap, trängselperspektiv och målkonflikter. Möjligheterna är ett stärkt varumärke samt bättre förutsättningar att driva miljöarbetet framåt. Ett certifierat miljöledningssystem är kvittot på om ledarskapet har gett tillräckliga förutsättningar och resurser.

Kunskap och kommunikation (12 poäng)

En god eller hög kunskapsnivå om hur hälso- och sjukvården påverkar miljön skapar förutsättningar för att medarbetarna ska agera miljöriktigt i sitt arbete. En hög kompetens kan också skapa förutsättningar för medarbetare och intressenter att agera hållbart utanför arbetsplatsen. Riskerna som finns är att det inte avsätts tid för utbildningarna, det är svårt att följa upp vem som har gått utbildningarna (stor personalomsättning), det är svårt att nå fram då det finns många obligatoriska utbildningar. Rutinerna är otydliga eller inte kända. Möjligheterna är att utbildning ger ökad kunskap och därmed ett ökat engagemang. Beviset för en tillräcklig kunskap och kommunikation är att kännedomen och efterlevnaden av riktlinjer och rutiner är hög.

Förbrukningsmaterial i plast (11 poäng)

Materialförbrukningen inom hälso- och sjukvården står för 22 procent av regionens totala klimatpåverkan från inköp. Förbrukningsmaterial av plast står för väldigt stor del av detta och plasten har en stor klimatpåverkan eftersom den oftast kommer från fossila källor. Användningstiden är kort och möjligheten till återvinning är begränsad. Risker är att funktions- och hygienkrav som driver en utveckling från flergångs till engångsmaterial eller att det är ett billigare inköpspris för att köpa in engångs än flergångs. Det finns dock goda möjligheter att utveckla och effektivisera arbetssätt genom exempelvis digitala vårdmöten eller säkerställa rätt användning av skyddshandskar och förkläden, ökad användning av flergångsmaterial, engångsmaterial tillverkade av biobaserade material. SÄS följer förbrukningen av engångsmaterial som finns på en regiongemensam priorlista för engångsmaterial i plast.

Läkemedelsanvändning (11 poäng)

År 2024 användes på SÄS 2,1 miljoner dygnsdoser läkemedelssubstanser (DDD) inom slutenvård och 30,5 milj DDD via receptförskrivning. Läkemedel har en stor miljöpåverkan både i det land där produktionen sker och när läkemedel når avloppsvattnen genom främst urin. Rening av läkemedel från avloppsvatten är en kostsam process och därför återfinns läkemedel i våra sjöar och vattendrag och slutligen i vårt dricksvatten. Det är svårt att ställa miljökrav på tillverkarna och det svårt att hantera läkemedelsresterna. Det SÄS enskilt kan göra är ganska begränsat vilket kan ses som en risk. En del arbete pågår regionalt, nationellt och inom EU för att minska miljöpåverkan från läkemedel.

Arbets sättet Total-intravenös anestesi (Tiva) är implementerat på SÄS vilket bidrar till nästan 70 procent minskade koldioxidutsläpp. Tiva bidrar till att minska mängden förbrukat engångsmaterial och minskar kassation av läkemedel.

Trots svårigheten att påverka har läkemedelsanvändningen ändå bedömts vara av betydande karaktär. SÄS ser en möjlighet att öka kunskapen som kan bidra till att inte onödigt mycket läkemedel används, kasseras eller skrivs ut, exempelvis genom Fysisk aktivitet på recept (Far).

Kemikaliehantering (9 poäng)

Idag finns uppemot 60 000 kemiska ämnen på världsmarknaden. Utifrån ett livscykelperspektiv står hanteringen av kemiska produkter för en stor miljöpåverkan vid produktion och tillverkning, vid användningsfasen och vid avfallshantering. På SÄS används omkring 350 kemiska produkter och det är allt ifrån rengöring- och desinfektionsmedel, fixeringsmedel, lösningsmedel, tvätt- och städprodukter till drift- och underhållsprodukter. Vissa kemiska produkter är

nödvändiga och fyller en livsviktig funktion för sjukvården men som också kan vara skadliga och utgöra en risk för både hälsa och miljö. Med hjälp av ett aktivt substitutionsarbete och riskbedömningsarbete har SÄS möjlighet att bidra till en positiv påverkan på hälsa och miljö.

Ambulanstransporter på väg (9 poäng)

Ambulansverksamheten står för den största förbrukningen av fossilbaserade bränslen inom regionen. Ambulansenstransporter på väg består av dygnsambulans, dagambulans, bedömningsbil, MALTbil (bedömningsbil), lättvårdande transportambulans och befälsbil. SÄS ambulansverksamhet finns vid regementet i Borås, Skene, Herrljunga, Ulricehamn, Svenljunga och Tranemo. Fordonen leasas och byts ut var fjärde år alternativt när de kört 40 000 mil.

År 2024 kördes 136 000 mil med ambulanser, sjuktransport och bedömningsbil, befälsfordon mm. Under 2024 användes 26 379 liter diesel vilket motsvarar 77 ton CO₂e och 111 875 liter HVO för att köra fordonen.

Risker som finns med att övergå till fossilfria drivmedel är att det är dyrare att tanka HVO och att HVO inte finns att tanka på alla tankstationer även om möjligheterna utökas successivt. Ytterligare risker är att patienter ringer efter ambulanser när det inte behövs och här behöver SÄS göra ett viktigt kommunikationsarbete för att patienter ska söka vård på rätt ställe.

En övergång till HVO innebär också en merkostnad som idag medfinansieras genom medel från Hållbarhetsutskottet. Om denna finansiering dras in finns risk för ökade kostnader och/eller en återgång till fossila bränslen.

Möjligheter är att byta ut exempelvis bedömningsbil, MALT-bil och befälsbilar till eldrivna fordon. Införandet av eldrivna fordon försvåras av att laddmöjlighet inomhus begränsas av krav på brandsäkerhet.

Transporter arbetspendling (9 poäng)

SÄS har knappt 4000 anställda som reser till och från arbetet. En resevaneundersökning genomfördes i samband med medarbetarenkäten under hösten 2022 och analyserades 2023. Resultatet visar att 34 procent reser hållbart (gång, cykel, kollektivt) till arbetet. SÄS ansvarar inte för på vilket sätt personalen tar sig från och till arbetet men eftersom arbetspendlingen ses som en betydande miljöaspekt är det viktigt för sjukhuset att främja ett hållbart resande.

Risker och möjligheter är utmaningar att påverka personalens färdmedel, att arbetsschema ska stämma överens med kollektivtrafikens tidtabeller, säkra cykelparkeringar och laddinfrastruktur för elcykel. Möjligheterna är också att möjliggöra distansarbete med digitala arbetssätt.

Lyckas SÄS skapa goda förutsättningar till en mer hållbar arbetspendling kan detta också generera positiva effekter för besöksresor. År 2024 genomfördes 160 000 läkarbesök och 100 000 vård dygn, vilket har en miljöpåverkan men möjligheten att påverka dessa resor är så pass begränsad att miljöaspekten inte bedöms som betydande.

Materialanvändning textil (9 poäng)

Rena arbetskläder ska användas varje dag. Utöver arbetskläder används även patientkläder och bädd och badtextilier. Produktionen står för ungefär 80 procent av textiliers miljöpåverkan. Det bästa sättet SÄS kan göra för att minska dess miljöpåverkan är därför att säkerställa en så lång livslängd som möjligt. Varje år uppstår ett textilsvinn på cirka 20 000 textilier vilket motsvarar en kostnad på cirka 800 000 kr, en kostnad som motsvarar ungefär 85 vård dygn.

Identifierade risker är att kläderna hanteras fel, att de slängs i det brännbara avfallet, att det skickas till tvätteriet med icke borttagna pennor, namnskyltar och tejpbitar. Patienter skickas hem i regionens kläder och är inte medvetna om att dessa ska returneras.

Textilsvinnet följs upp varje månad i en Power BI-rapport på både sjukhusnivå och verksamhetsnivå.

Matsvinn patientmåltider (9 poäng)

Livsmedels största miljöpåverkan sker i primärproduktionen och svinn uppstår i alla led av livsmedelskedjan. Område måltider inom Försörjningsförvaltningen arbetar för att klimatanpassa menyerna och minska matsvinnet i produktion och servering. Det SÄS ska göra för att minska miljöpåverkan är att minska matsvinnet från patientmåltider genom att minska överbeställningar, säkerställa att patienten får välja mat och öka användning av kylda rätter.

Antalet patientmåltider som tillagas, skickas ut till avdelningar men som aldrig serveras en patient utan skickas orörda tillbaka till köket uppgår till cirka 13 procent, vilket motsvarar 377 orörda brickor i veckan.

Användning av lustgaser och anestesigaser (9 poäng)

Sedan år 2015 har SÄS en destruktionsanläggning för lustgas. Under 2024 köptes 1 485 kg lustgas in. Av denna lustgas gick 1 350 kg via central försörjning med destruktionsanläggning. Totalt destruerades 711 kg lustgas år 2024. All lustgas går inte att få ut ur tuberna utan skickas tillbaka till leverantören för återvinning. År 2024

återvanns 108 kg lustgas på detta sätt. Utsläppen av lustgas var 666 kg vilket motsvarar 176 584 kg koldioxid.

Utsläppen av lustgas har minskat på SÄS och år 2024 var utsläppen 89 procent lägre jämfört med år 2009. Målet som VGR har satt är att minska klimatpåverkan från lustgas och anestesigaser med 85 procent i hela regionen.

Sevorane är ett narkosläkemedel som inandas för att patienten ska uppnå djup sövning som krävs för en operation. Läkemedlet gör att patienten förlorar medvetandet och förmågan att känna smärta. Inom VGR ska utsläppen från anestesigaser minska med 85 procent jämfört med år 2014. Detta ska göras bland annat genom att minska användningen av de mest klimatpåverkande anestesigaserna till förmån för dem med lägre påverkan.

Användning av IT och medicinteknisk utrustning (9 poäng)

Produktion av IT och medicinteknisk utrustning har en stor miljöpåverkan. Bland annat innehåller produkterna konfliktmineraler och genererar stora mängder avfall vid produktion. Det är därför viktigt att använda produkterna så länge som möjligt samt att säkerställa återbruk eller återvinning av produkten när den inte längre behövs.

Nya funktionskrav driver på en hög omsättning av utrustning vilket genererar en stor miljöpåverkan. Möjligheten och utvecklingen av återbruk och återvinning håller dock på att förbättras.

Under år 2024 hanterades 1300 av SÄS uttjänta IT-produkter via ÅtervinnIT, regionens återtagstjänst för gammal IT-utrustning. Det innebär att datorer (bärbara och stationära), skrivare, mobiler, surfplattor och skärmar har kunnat återanvändas och säljas vidare eller återvinnas i nästa led.

Med hjälp av ÅtervinnIT har SÄS minskat utsläppen med cirka 350 ton CO₂e under 2024, skrivare är exkluderade i denna uträkning då det än inte finns någon data om utsläpp per kilogram. Återvinningen av IT-utrustning innebär också minskade kostnader för nyinköp och år 2024 fick SÄS tillbaka omkring 500 000 kr från produkter som kunnat säljas vidare för återanvändning eller återvinning.

Intressentanalys

SÄS har identifierat primära och sekundära intressenter för att förstå behov och förväntningar som såväl interna som externa intressenter har på sjukhusets miljöarbete. Utifrån denna identifiering bestäms vilka behov och förväntningar som är tvingade för sjukhuset, eller som sjukhuset väljer att uppfylla. Nedan listas de primära intressenterna för SÄS:

Myndigheter

SÄS är en miljöfarlig verksamhet och därför bedriver tillsynsmyndigheten miljö-tillsyn på SÄS. SÄS Borås har ett föreläggande med villkor och därför lämnar SÄS varje år in en årsrapport till Borås Stad. Sedan 2024 har även Ambulansstationen i Borås ett föreläggande om årsrapportering. Sjukhuset har ett program för egenkontroll.

Politiker

Politiker fattar beslut om budget och styrdokument som kan påverka miljön. SÄS lokalanpassar detta och bidrar efter sina förutsättningar till måluppfyllelse. Varje år följs arbetet upp i delårs- och årsredovisningar. Politiker är både regionfullmäktige, regionstyrelse och hållbarhetsutskott men även SÄS sjukhusstyrelse.

SÄS-medarbetare

Sjukhusledning fattar övergripande beslut och gör prioriteringar. Sjukhusdirektören är ytterst ansvarig för miljöarbetet.

Första linjens chefer fattar verksamhetsnära beslut och gör prioriteringar. Första linjens chefer ansvarar för att riktlinjer och rutiner är kända hos medarbetarna och att tid avsätts för att genomföra relevanta miljöutbildningar och arbetsuppgifter.

Medarbetare utgör den stora massan och är deras kunskap och engagemang är avgörande för att det praktiska miljöarbetet ska fungera. Det krävs kunskap, kompetens, tydliga riktlinjer och rutiner samt uppföljning för att stödja denna intressentgrupp.

SÄS miljöorganisation (hållbarhetsenhet, miljö- och kemikalieombud och internerisorer) stödjer chefer, samordnar och driver miljöarbetet.

VGR-medarbetare

Övriga förvaltningar (Försörjningsförvaltningen eller Fastighet, stöd och service) inom Västra Götalandsregionen som verkar på sjukhustomten och dess medarbetare ansvarar för stora delar av miljöarbetet, så som avfallshantering och internlogistik.

Patienter

Patienter och även deras anhöriga och besökare är viktiga intressenter på sjukhuset. De har förväntningar på att en god vård ska bedrivas med rätt material,

produkter och utrustning. De har också förväntningar på ett ansvarstagande miljöarbete där resurser inte förbrukas i onödan.

Övriga externa intressenter

Övriga externa intressenter kan vara medborgare inom SÄS upptagningsområde och grannar till sjukhustomterna.

Risker och möjligheter

SÄS ska identifiera risker och möjligheter som kan påverka sjukhusets förmåga att nå önskat resultat med miljöledningsarbetet. Risker och möjligheter kan bero på såväl interna som externa omständigheter som påverkar arbetet med den betydande miljöpåverkan, möjligheten att följa författningar och andra krav och nå SÄS miljömål. Nedan redovisas interna och externa risker och möjligheter med miljöledningsarbetet på SÄS.

I övrigt hanteras risker och möjligheter i:

12. miljöaspektslistan
13. bindande krav
14. intressenter och intressenters relevanta krav
15. inom området för säkerhet och beredskap

	Möjligheter	Risker
Internt	<ul style="list-style-type: none"> • Att ledningen sätter hållbarhet högt på agendan • Hållbarhetsarbetet bevakas i sjukhusledningen, Hållbarhetsstrateg deltar när det är aktuellt • Varumärke • Miljöengagemang hos medarbetare • Ökad kompetens och utbildning • Miljömål 2030 ställer krav på certifierat MLS • MLS skapar ordning, reda och tydlighet • Miljö kan integreras i vårdprocesser • Möjligheter att integrera med andra ledningssystem och hitta synergier • Få in miljöperspektiv i Gröna A och i det dagliga förbättringsarbetet • Miljö i verksamhetsutveckling • MLS hjälper till att identifiera resursbehov • Internrevision leder till ökat engagemang och förbättring • Visar på nyttan med miljöarbetet (VGR, förvaltning, VO, medarbetarnivå) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökade kostnader • Brist på engagemang (trängselperspektiv) och resurser (ekonomi, personer, tid) • Svårt att få in de i det dagliga arbetet (stuprör) • Brist på kompetens och utbildning • Otillräcklig uppföljning (statistik, internrevision, ledningens genomgång, miljöronder) • Miljö beaktas som stuprör i vården • Otydlig ansvarsfördelning mellan förvaltningar
Externt	<ul style="list-style-type: none"> • Förtroende • Stärkt varumärke gör det enklare att rekrytera och attrahera personal • Ökad patientsäkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimatförändringar • Pandemi, krig, IT-attack • Inflation • Förväntningar från målgrupper som inte går att leva upp till • Avsaknad av budget för genomförande • Ökade lagkrav • Materialbrist i världen • Osäker omvärld ger ökat krav på säkerhet och beredskap

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Julia Axengren, Hållbarhetsstrateg, SÄS

Remissinstanser

-

Fastställt av

Nyckelord

Miljöutredning, Miljöaspekter, miljöbedömning, miljöpåverkan, miljöledningssystem

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Granskad av: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Godkänd av: Henrik Hermansson, (henhe), Administrativ chef

Dokument-ID: SAS9613-1190749860-93

Version: 11.0

Giltig från: 2025-02-14

Giltig till: 2027-02-13